

Aangesloten bij de evv

DE PREEKSTOEL

O, DIE PRACHTIGE TAAL! EEN NEDERLANDER IN WEST-VLAANDEREN

Gidder, zidder en widder

Pakweg een jaar geleden gebeurde het dat ik samen met mijn vrouw terecht kwam in het nostalgische plaatsje Ieper. Het was wel even wennen; en het went nog steeds.

Als je vanaf het noord-oostelijke plaatsje Vaals verhuist naar het zuid-westelijke plaatsje Ieper (en nog even een korte pit-stop maakt in Leuven), kom je heel wat taal tegen.

Het was wel even wennen toen de Ieperse inboorlingen spraken over *gidder*, *zidder* en *widder*. Een echt doorkneedde Hollander zou bij zulke kreten wellicht denken aan 'ginder', 'sidder' en 'winner'. Als Limburger merk je al snel dat het equivalenten zijn van mijn eigen streekwoorden *duur*, *hunder* en *vuur*. Nee hoor, het ging wel goed in Ieper. Utdrukking als *tis ier lijk zo stille* en *Jet gidder da goe gedaen!* waren volkomen duidelijk. Ja, ik moet toegeven, soms verstond je er gewoon geen klap van, maar als je soms een 'ja' ertussen gooide bleef de communicatie intact. En op den duur kon je het wel begrijpen en zeg je: *Zidder sien echt bère sjik. Heb tog geliek, neef?* Maar voor de vreemdeling lijkt het me wel lastig hier in de streek – net zoals

in mijn oude dorpsplaats trouwens, *deh zit döh mèt de jebakke pere*. Nu moet ik wel toegeven dat men in Vaals werkelijk door het dolle heen is en het zelfs vertikt Nederlands te spreken. Hier in Ieper gaat dat gelukkig beter. Als ze merken dat ik een buitenlander ben, antwoorden ze me in Hilversum-3-Nederlands. De ene keer dat het mis ging was enkele weken terug bij de dokter. Hij vroeg me of ik last had van mijn appendix. Ik begreep op dat moment niet wat de overeenkomst tussen mijn lichaam en een boekaanhangsel was. Gelukkig noemde de fijne man na enkele seconden het mij bekendere woord 'blinde darm'.

Hout en goud

Nog leuker is het als ik in de provincie mijn preekmarathons houdt. Dan hoor je nog eens wat dialecten! Zo wordt 'lopen' soms uitgesproken als *loëpn* of als *loe'ëm*, een 'emmer' is hier een *seule* en daarginds een *oaker*. Dat is soms verwarrend. Maar andere woorden klinken me weer bekend in de oren zoals *van'nuchnd* ('vanochtend') en *tuksjtje* ('slaapje'). Op het strand van Oostduinkerke ontmoetten we vorig jaar een man die met een soort mijnenzoeker en een spade over het strand liep. Belinda, mijn vrouw, ging er naar toe om te weten te komen wat die man in vredesnaam aan het zoeken was. Het antwoord was *hour*. Na enkele momenten van aarzeling ontdekten we dat het om gouden sieraden ging die de strandbezoekers verloren had-

den. Tja... men verwisselt hier hopeloos de g en de h. Een hoed wordt goed en 't is goed wordt 't is hoed.

Uitstervende talen

Eigenlijk is het wel jammer dat de dialecten hier en daar uitsterven. Ik heb me laten vertellen dat jaren geleden in het Franse grensstadje Halluin nog in het Vlaams van die streek werd gepreekt. Nu is daar niets meer van terug te vinden. Het Vlaams is uitgeroeid. Veel Vlamingen spreken niet meer over een *voëlbak* of *vèëlbak*, maar van een 'vuinlsbak'. Ook is straat langzaam aan het vernederlandsen naar 'straat'.

Soms vraag ik me af wat men straks na vele eeuwen van onze woorden maakt. Zou men dan een verschil maken tussen *voëlbak* en *vèëlbak*? We weten het niet. Maar jammer genoeg worden dat soort foefjes wel uitgehaald met het Bijbelse Grieks. De meeste van ons weten dat het woord 'liefde' vaak voorkomt in het Nieuwe Testament. Ook weten de meeste onder ons dat ervoor in het Grieks drie werkwoorden bestaan, namelijk; *agapaó*, *eros* en *fileó*, waarbij het woord *eros* niet voorkomt in het Nieuwe Testament. Waarom gebruikt het Nieuwe Testament twee termen voor liefde? Is er een verschil tussen *agapaó* en *fileó*? We gaan de zaak eens nader beschouwen in het onderdeel TV van dit nummer.

De preekstoel	p 1
TV-kwesties	p 2
Terug van weggeweest	p 3
50-plussers	p 4
Gevaar voor de democratie... ..	p 5
ECV ongehuwd samenwonen (slot).....	p 6
Hoe zou het zijn met	p 8
School met de bijbel	p 9
Waar naar toe?	p 10
Boekaan kondigen	p 11
Handelingen (31).....	p 12

